

Η λυσιτελής προβολή λόγου ακυρώσεως περί παραβίασης του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης στην διοικητική δίκη

Πολύ συχνά βλέπουμε τόσο το Συμβούλιο Επικρατείας όσο και τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια να απορρίπτουν παραδεκτός προβαλλόμενο λόγο της παραβίασης του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου, και παρά την προβολή του λόγου – με απλή όμως αναφορά στη σχετική παραβίαση- να απορρίπτεται αυτός από τα Διοικητικά Δικαστήρια. Το Συμβούλιο της Επικρατείας με την αρ. 4447/2012 απόφαση της Ολομέλειας θεμελίωσε την άποψη (την οποία έκτοτε επικαλείται η νομολογία παγίως) ότι για να προβάλλεται λυσιτελώς ο σχετικός λόγος από τον αιτούντα κατά της Διοίκησης, πρέπει ο αιτών να αναφέρει επιπλέον στο δικόγραφο τους ισχυρισμούς εκείνους που από τα προέβαλε ενώπιον της Διοίκησης πριν την έκδοση δυσμενούς πράξεως αν είχε κληθεί. Η σχετική νομολογία είναι κρίσιμη για την βάσιμη και λυσιτελή προβολή του σχετικού λόγου από τον διοικουμένο, επειδή ακριβώς ενώ ο σχετικός τύπος (προηγούμενη ακρόαση) μπορεί πράγματι να μην έχει τηρηθεί από τη Διοίκηση, επειδή όμως δεν γίνεται περαιτέρω επίκληση των επιμέρους ισχυρισμών που θα προέβαλε ο διοικουμένος ενώπιον της Διοίκησης εάν είχε κληθεί νομίμως, τα Δικαστήρια καταλήγουν στην απόρριψη του σχετικού λόγου.

Το Σύνταγμα στο άρθρο 20 παράγραφος 2 ορίζει ότι «2. Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής η άσκηση του συνταγματικού κατοχυρωμένου δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης - το οποίο προβλέπεται πλέον και στο άρθρο 6 του μη διέπτοντος την επίδικη περίπτωση Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας Ν. 2690/1999, Α' 45 - αποβλέπει στην παροχή της δυνατότητας στον διοικουμένο, τον οποίο αφορά η δυσμενής διοικητική πράξη να προβάλλει συγκεκριμένους ισχυρισμούς ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού οργάνου, ούτως ώστε να επηρεάσει τη λήψη από το όργανο αυτό της σχετικής αποφάσεως ύστερα από διαφορετική εμφάνιση ή εκτίμηση του πραγματικού υλικού.

Η Ολομέλεια του ΣτΕ με την απόφαση – σταθμό 4447/2016 έκρινε τελικώς ότι **για το λυσιτελές της προβολής από τον διοικουμένο λόγου ακυρώσεως περί μη τηρήσεως του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης πριν την έκδοση της δυσμενούς γι' αυτόν πράξεως απαιτείται και παράλληλη αναφορά και των ισχυρισμών που αυτός θα προέβαλε ενώπιον της Διοικήσεως αν είχε κληθεί.**

Έκτοτε η νομολογία παγίως κρίνει ότι ο λόγος ακυρώσεως περί παραβίασης του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης δεν προβάλλεται λυσιτελώς, όταν ο αιτών δεν αναφέρει τους ισχυρισμούς που θα είχε προβάλει, αν είχε κληθεί σε ακρόαση, προκειμένου να αποφύγει την έκδοση της προβαλλόμενης δυσμενούς για την ίδια πράξης (βλ. ΣτΕ 4226/2014, 3139/2014, 1159/2013, ΔΕΦ ΑΘ 2307/2014.)

Την κρίση αυτή έχει υιοθετήσει και το **Ελεγκτικό Συνέδριο**, όταν καλείται να επιληφθεί επί εφέσεων κατά καταλογιστικών πράξεων εις βάρος δημοσίων υπολόγων, απορρίπτοντας τον σχετικό λόγο περί μη τήρησης της προηγούμενης ακρόασης, ως αλυσιτελή, εάν ο εκκαλούν δεν αναφέρει κάποιον ισχυρισμό σε σχέση με την ουσιαστική νομιμότητα του καταλογισμού (βλ. ενδ. Ελ. Συν. Τμήμα Ι 2651/2015).

Συναφώς με το λυσιτελές και βάσιμο της προβολής του σχετικού λόγου, έχει κριθεί ότι δεν επιβάλλεται η κατά τις διατάξεις αυτές προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου, όταν το σε βάρος του διοικητικό μέτρο δεν συνδέεται κατά νόμον με υποκειμενική του συμπεριφορά αλλά λαμβάνεται βάσει αντικειμενικών δεδομένων. (Παγία η νομολογία, βλ., μεταξύ άλλων, ΣτΕ 1505/2010, 4254/2009, 2968/2007). Ο νομολογιακός αυτός κανόνας μπορεί να καμφθεί όταν υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης, κρίνεται ότι ο διοικουμένος μπορούσε να προκομίσει κρίσιμα στοιχεία τα οποία, αν έθετε υπόψη της διοίκησης, θα οδηγούσαν σε διαφορετικό αποτέλεσμα (βλ. ΔΕΦ ΑΘ 2423/2014).